Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO)

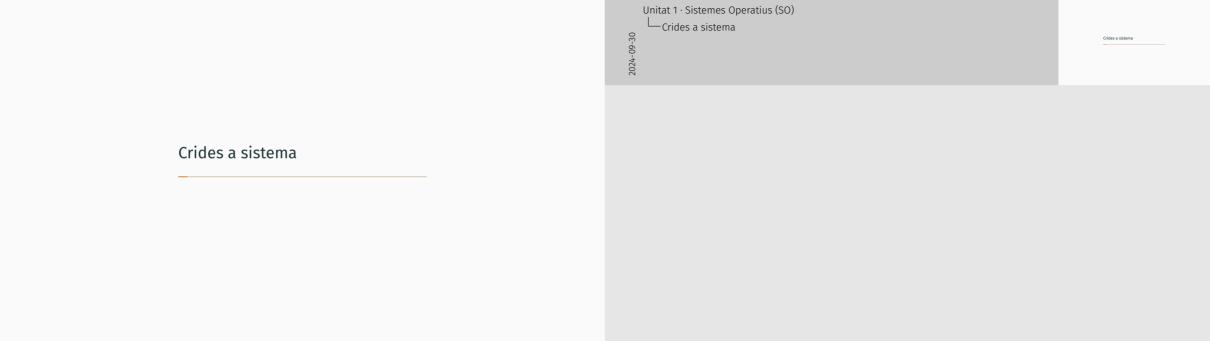
Estructura dels Sistemes Operatius

Jordi Mateo jordi.mateo@udl.cat

Escola Politècnica Superior (EPS) https://www.eps.udl.cat/ · Departament d'Enginyeria Informàtica i Disseny Digital https://deidd.udl.cat/

Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO)

Unitat 1 - Sistemes Operatius (SO) Estructura dels Sistemes Operatius

Que són les crides a sistema (System Calls)?

Les **crides al sistema** ofereixen les funcions bàsiques per a poder utilitzar i interactuar amb els recursos del sistema de manera correcta i controlada.

Nº de crides a sistema

- · Linux: aprox. 300
- FreeBSD: aprox. 500
- · Windows: aprox. 2000

Usos comuns

- · Crear, obrir, tancar i eliminar fitxers.
- Crear i gestionar nous processos.
- Crear i gestionar nous pro
   Crear i gestionar la xarxa.

Utilització

- Per accedir a les crides de sistema necessitem les Llibreries del sistema.
- · Per exemple:
  - r exempte.

· Windows DLL: system32.dll, ...

Unix: stdio,stdlib,sys/shm,...

−Crides a sistema └─Que són les crides a sistema (System Calls)?

Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO)

- Crear i gestatent deux processos.
- Crear i gestatent la sanca.

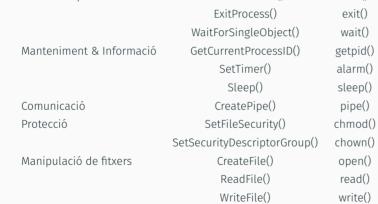
Ubilizació

- Per accorda a les crides de sintema nocessolom les Ubierries del sintema nocessolom les Ubierries del sintema.
- Per exemple:
- Unios cultinostificação, pluya/hm...

Que són les crides a sistema (System Calls)?

Dread/SD: annex 500

Quines són les principals crides a sistema? Windows Unix Control de processos CreateProcess() fork() ExitProcess() exit() WaitForSingleObject() wait()

CloseHandle()

close()

Crides a sistema Accordance to Morando Parametra to Morando Par

Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO)

Duines són les principals crides a sistema?

Exemple amb la llibreria (stdio.h)

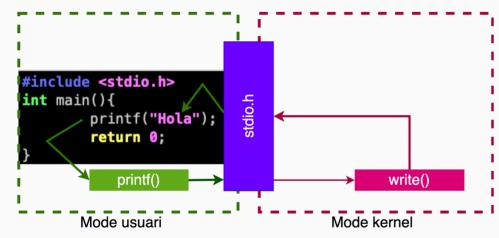
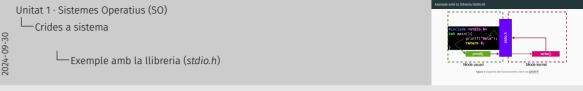

Figura 1: Esquema del funcionament intern de printf

Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO) └─Nucli Nucli

El nucli del **SO** és la capa més crítica i conté les rutines de gestió del sistema relacionades amb els recursos físic. Es troba sempre carregat a la Memòria.

Funcionalitats del nucli

• El nucli té la capacitat d'assignar i desassignar la CPU als usuaris i processos per evitar que acaparin el recurs de forma ininterrompuda.

Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO)

El nucli del SO és la capa més crítica i conté les rutines de gestió del sistema relacionades amb els recursos físic. Es troba sempre carregat a la Memòria.

Funcionalitats del nucli

- El nucli té la capacitat d'assignar i desassignar la CPU als usuaris i processos per evitar que acaparin
- el recurs de forma ininterrompuda. • El nucli evita que els usuaris i processos accedeixin a dades d'altres usuaris.

El nucli del **SO** és la capa més crítica i conté les rutines de gestió del sistema relacionades amb els recursos físic. Es troba sempre carregat a la Memòria.

Funcionalitats del nucli

- El nucli té la capacitat d'assignar i desassignar la CPU als usuaris i processos per evitar que acaparin el recurs de forma ininterrompuda.
- El nucli evita que els usuaris i processos accedeixin a dades d'altres usuaris.
- El nucli evita els usuaris modifíquin el codi i les dades del nucli.

El nucli del SO és la capa més crítica i conté les rutines de gestió del sistema relacionades amb els recursos físic. Es troba sempre carregat a la Memòria.

Funcionalitats del nucli

- El nucli té la capacitat d'assignar i desassignar la CPU als usuaris i processos per evitar que acaparin el recurs de forma ininterrompuda.
- et recurs de forma ininterrompada.
- El nucli evita que els usuaris i processos accedeixin a dades d'altres usuaris.
- · El nucli evita els usuaris modifíquin el codi i les dades del nucli.

• El nucli evita que els usuaris realitzin E/S il·legals.

Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO)

Nucli

Find of 50 in to age risk offices a confidence specified in scalars and partial delication and the great delication and the great delication and the scalars field in the scalar and partial field in scalars and the scalars field in scalars and the scalars field in scalars field in scalars and the scalars field in scalar

Qué és la dualitat?

Mode kernel

- El codi que s'executa en aquest mode té accés a qualsevol adreça de Memòria i a tots els recursos hardware.
- Si un programa falla en aquest mode, tot el sistema quedarà aturat.

Mode usuari

- El codi no té accés directe a Memòria ni als recursos hardware.
- Si un programa falla en aquest mode, únicament atura el programa i no el sistema.

Observació

En mode usuari la CPU comprova cada instrucció per comprovar que el procés pot realitzar-la. En el mode kernel s'executen sense cap comprovació de protecció.

Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO)

Nucli

But our Nucli

But our Sistemes Operatius (SO)

Unitat 1 · Qué és la dualitat?

Ruit our

L'Qué és la dualitat?

Substitute

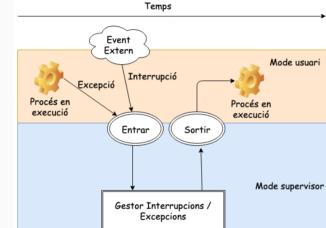
Ruit our

L'Unitation

Ruit our

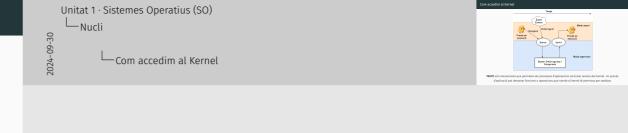
L'El du voi soit forme à former à fo

Com accedim al Kernel

TRAPS són mecanismes que permeten als processos d'aplicacions sol·licitar serveis del kernel. Un procés

d'aplicació pot demanar funcions o operacions que només el kernel té permisos per realitzar.

Exemple de trap: read(fd, buffer, nbytes)

Espai d'usuari

- 1. Programa C:
  - · Posa fd. buffer. nbytes als registres(RDI,RSI,RDX).
- · Crida a read().
- 2. Llibreria de sistema:
  - · Posa el codi de **read** a
  - RAX. Executa syscall (TRAP).

Transició a mode kernel

Espai del kernel

- · Crida al planificador de tasques. · Localitza el handler de
- read.
- · Executa el handler de read:
  - · Llegeix dades del dispositiu d'E/S.
- · Col·loca les dades al buffer d'usuari.
- · Retorna a l'espai d'usuari.

Transició a mode usuari

Espai d'usuari

- · Llibreria de sistema: Retorna el resultat de la crida a **read()** al Programa C.
- l'execució utilitzant les dades llegides. O bé, tracta l'error si n'hi ha (errno)

· Programa: Continua

-Nucli

Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO)

Exemple de trap: read(fd, buffer, nbytes)

Exemple de trap: read(fd. buffer. nbvtes)

Què és una interrupció?

Les interrupcions són esdeveniments **hardware o software** asíncrons independents al procés que actualment s'està executant.

Gestió

- 1. Guardar el context del procés actual.
- 2. Canviar a mode kernel.
- 3. Determinar la causa de la interrupció.
- 4. Buscar la direcció de la RTI.
- 4. Buscar la dii
- 5. Cridar a la RTI.6. Restaurar el context del procés.
- 7. Tornar a mode usuari

El seu tractament és **prioritari**.

Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO)

Nucli

Nucli

Què és una interrupció?

Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO)

Operation of the control of th

Excepcions

Generalment són errors. Trencaments de la seqüència no previstos provocats per l'execució en curs de l'usuari (condició anormal mentre s'executa una instrucció.). El Sistema operatiu intenta tractar l'excepció si no pot solucionar el problema, s'enviarà un senyal al procés. El procés tracta el senyal executant el gestor per defecte o específic del procés per aquell senyal.

Faults	Traps	Aborts
Un fault és un tipus d'excepció que	Una trap s'informa després de l'execució	Errors que
s'informa abans de l'execució de la	de la instrucció en què s'ha detectat	no es
instrucció i que normalment es pot	l'excepció. (per exemple, trap de	poden
corregir. (per exemple, error de pàgina).	depuració).	corregir.

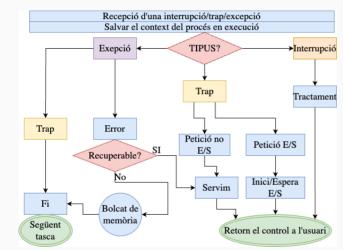
Excepcions Excepc

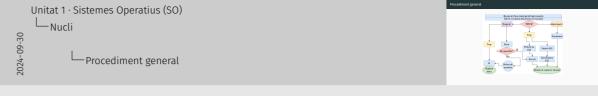
Exemples d'excepcions

Name	Туре
Divide-by-zero	Fault
Debug	Fault/Tra
Non-maskable Interrupt	Interrupt
Breakpoint	Trap
Overflow	Trap
Bound Range Exceeded	Fault
Device not Available	Fault
Double Fault	Abort
Segment Not Present	Fault
Page Fault	Fault

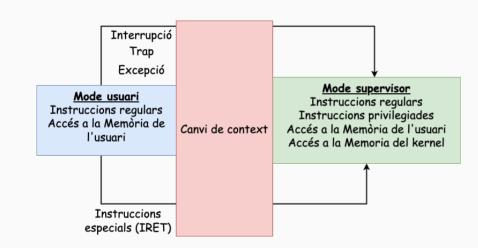
Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO) └─ Nucli Exemples d'excepcions Per a més informació podeu consultar el següent enllaç: Excepcions.

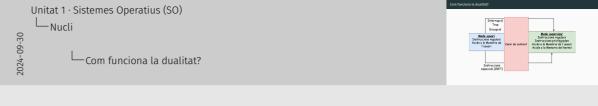
Procediment general

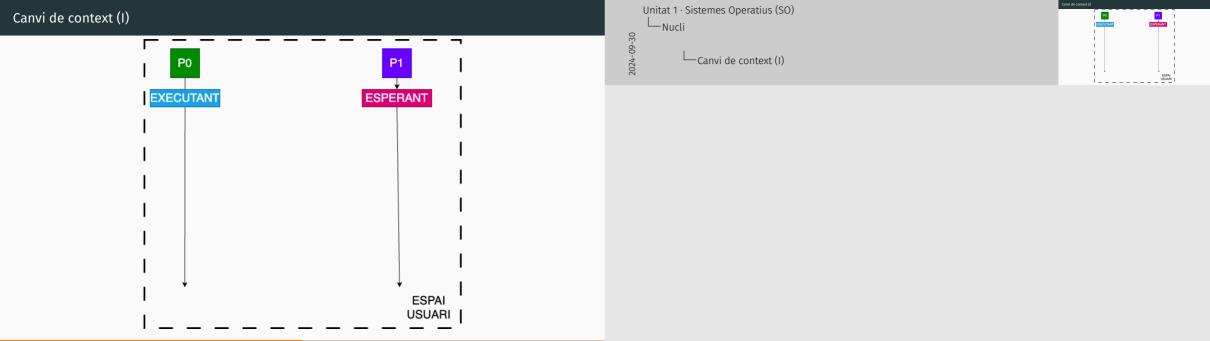

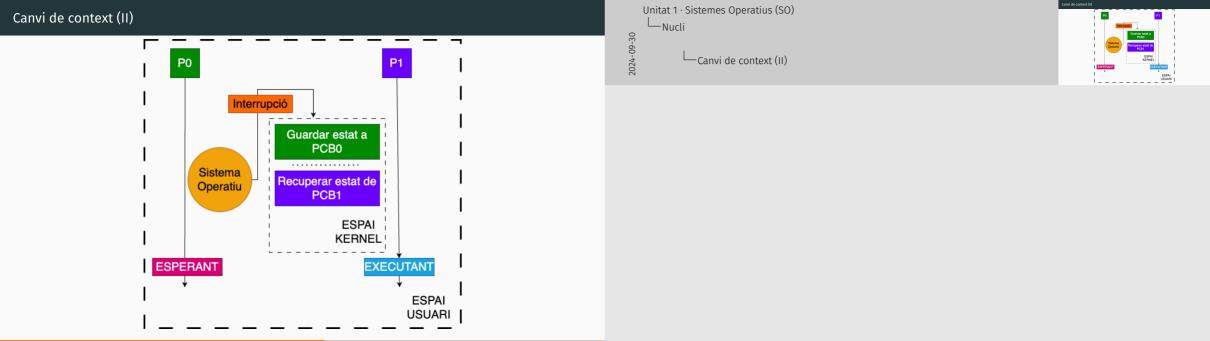

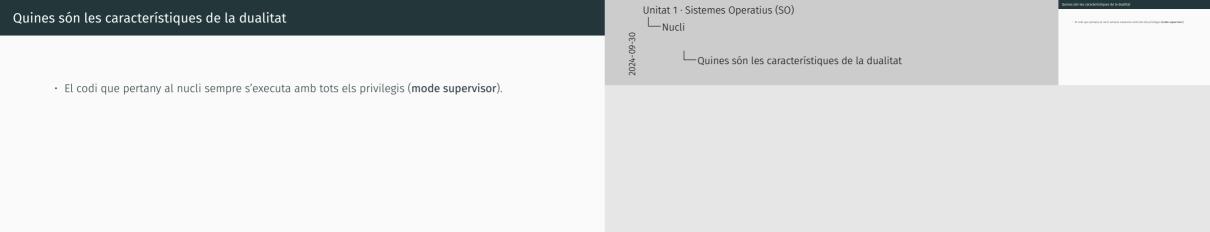
Com funciona la dualitat?

- El codi que pertany al nucli sempre s'executa amb tots els privilegis (mode supervisor).
- El SO minimitza el temps i el codi que s'executa aquest mode.

Quines són les característiques de la dualitat

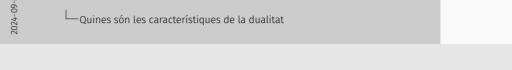
Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO)

└─ Nucli

Ouines són les característiques de la dualitat

· El SO minimitza el temps i el codi que s'executa aquest mode.

- El codi que pertany al nucli sempre s'executa amb tots els privilegis (mode supervisor).
- El SO minimitza el temps i el codi que s'executa aquest mode.
- · Per accedir al nucli necessitem realitzar un canvi de context.

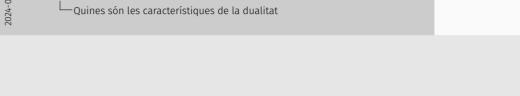
Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO)

└─ Nucli

Duines són les característiques de la dualitat

. Der arrestir al murti maranuitam malitrar un remai de context

- El codi que pertany al nucli sempre s'executa amb tots els privilegis (mode supervisor).
- El SO minimitza el temps i el codi que s'executa aquest mode.
- Per accedir al nucli necessitem realitzar un canvi de context.
- · Les crides a sistema permeten utilitzar les rutines del nucli.

Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO)

└─ Nucli

Duines són les característiques de la dualitat

Per accedir al nucli necessitem realitzar un carwi de context.
 Les crides a sistema permeten utilitzar les nutines del nucli.

- El codi que pertany al nucli sempre s'executa amb tots els privilegis (mode supervisor).
- El SO minimitza el temps i el codi que s'executa aquest mode.
- Per accedir al nucli necessitem realitzar un canvi de context.
- · Les crides a sistema permeten utilitzar les rutines del nucli.
- Instruccions privilegiades. Totes les instruccions potencialment insegures estan prohibides quan s'executen en mode d'usuari.

- El codi que pertany al nucli sempre s'executa amb tots els privilegis (mode supervisor).
- El SO minimitza el temps i el codi que s'executa aquest mode.
- · Per accedir al nucli necessitem realitzar un canvi de context.
- · Les **crides a sistema** permeten utilitzar les rutines del nucli.
- Instruccions privilegiades. Totes les instruccions potencialment insegures estan prohibides quan s'executen en mode d'usuari.
- Protecció de memòria. Tots els accessos a la memòria fora de la regió de memòria vàlida d'un procés estan prohibits quan s'executen en mode d'usuari. Transforma les referències lògiques (abstractes) en físiques (concretes).

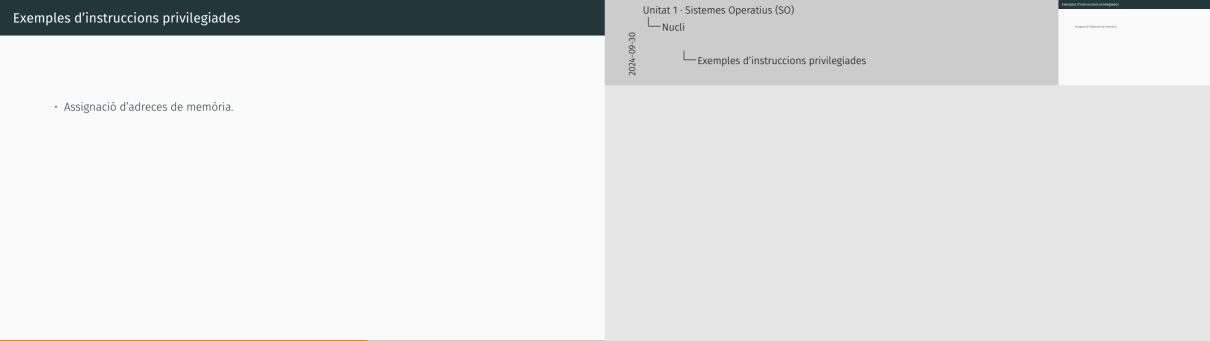

- El codi que pertany al nucli sempre s'executa amb tots els privilegis (mode supervisor).
- El SO minimitza el temps i el codi que s'executa aquest mode.
- · Per accedir al nucli necessitem realitzar un canvi de context.
- · Les **crides a sistema** permeten utilitzar les rutines del nucli.
- Instruccions privilegiades. Totes les instruccions potencialment insegures estan prohibides quan s'executen en mode d'usuari.
- Protecció de memòria. Tots els accessos a la memòria fora de la regió de memòria vàlida d'un procés estan prohibits quan s'executen en mode d'usuari. Transforma les referències lògiques (abstractes) en físiques (concretes).
- Interrupció del temporitzador. Independentment del que faci el procés. El nucli pot recuperar periòdicament el control del procés actual. Errors que no es poden corregir.

Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO)

uines són les característiques de la dualitat

- Assignació d'adreces de memòria.

   Faborrou e invalidou la memòria e
- · Esborreu o invalideu la memòria cau de dades.

Enhance a invalides la memòria cas de dades

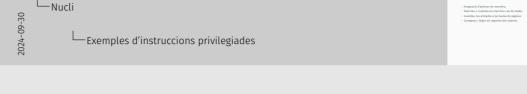
Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO)

└─Nucli

- Assignació d'adreces de memòria.
- Esborreu o invalideu la memòria cau de dades.
- · Invalideu les entrades a les taules de pàgines.

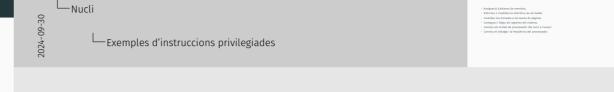
- · Assignació d'adreces de memòria.
- · Esborreu o invalideu la memòria cau de dades.
- · Invalideu les entrades a les taules de pàgines.
- Carregueu i llegiu els registres del sistema.

- · Assignació d'adreces de memòria.
- · Esborreu o invalideu la memòria cau de dades.
- · Invalideu les entrades a les taules de pàgines.
- Carregueu i llegiu els registres del sistema.
- Canvieu els modes de processador del nucli a l'usuari.

- · Assignació d'adreces de memòria.
- · Esborreu o invalideu la memòria cau de dades.
- · Invalideu les entrades a les taules de pàgines.
- · Carregueu i llegiu els registres del sistema.
- · Canvieu els modes de processador del nucli a l'usuari.
- · Canvieu el voltatge i la freqüència del processador.

- · Assignació d'adreces de memòria.
- · Esborreu o invalideu la memòria cau de dades.
- · Invalideu les entrades a les taules de pàgines.
- · Carregueu i llegiu els registres del sistema.
- · Canvieu els modes de processador del nucli a l'usuari.
- · Canvieu el voltatge i la freqüència del processador. Parar un processador.

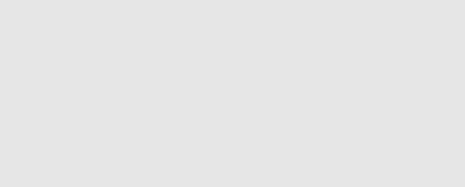

- · Assignació d'adreces de memòria.
- · Esborreu o invalideu la memòria cau de dades.
- · Invalideu les entrades a les taules de pàgines.
- · Carregueu i llegiu els registres del sistema.
- · Canvieu els modes de processador del nucli a l'usuari.
- · Canvieu el voltatge i la freqüència del processador.
- · Parar un processador.
- · Restableix un processador.

- · Assignació d'adreces de memòria.
- · Esborreu o invalideu la memòria cau de dades.
- · Invalideu les entrades a les taules de pàgines.
- · Carregueu i llegiu els registres del sistema.
- Canvieu els modes de processador del nucli a l'usuari.
- canvieu ets modes de processador del nucli a l'usua
- · Canvieu el voltatge i la freqüència del processador.
- · Parar un processador.
- Dostableiv up processed
- Restableix un processador.Fer operacions d'E/S.

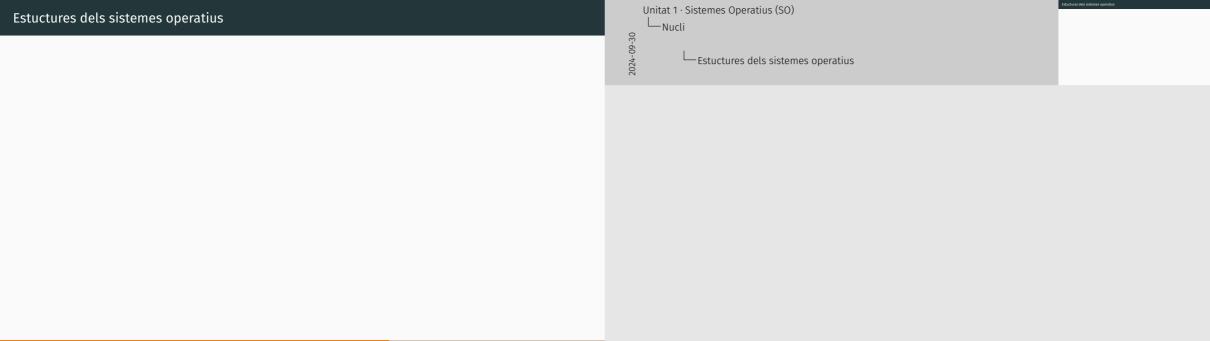
. Esbarres a insulides la memòria cas de dades

· Fer operacions d'T/S.

Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO)

Exemples d'instruccions privilegiades

-Nucli

Quina és la problematica?

Quina és la millor manera d'organitzar/separar totes les parts del sistema operatiu?

Reptes

- · Com **organitzem** les parts?
- · Definició de polítiques: Quines seran les
- accions a realitzar.
- · Com cooperen les parts?
- · Mecanismes: Com es duran a terme aquestes accions.

Classificació (Estructura Interna)

- 1. Monolítics
- 2. Capes
- 3. Micro-kernel
- 5. Màquines Virtuals

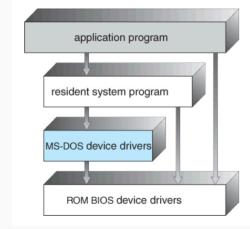

└─ Nucli └─Quina és la problematica?

Estructura simple

Característiques

- · Estructura no ben definida.
- · El SO és un conjunt de procediments que es poden cridar sense cap limitació.
- · Son sistemes complexos: difícil d'implementar i de depurar.
- · No tenen mode dual.
- Exemple: MS-DOS

Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO) -Nucli resident system occoram No tenen mode dual. MS-DOS device drivers Estructura simple

DOM DIOS rimino rimano

Els sistemes operatius com MS-DOS o Unix (original) no tenien estructures ben definides.

No hi havia cap mode d'execució de la CPU (usuari i nucli), de manera que els errors en les aplicacions podrien provocar un bloqueig de tot el sistema.

Quan es va escriure DOS originalment, els seus desenvolupadors no tenien ni idea de quant de gran i important esdevindria. Va ser escrit per uns quants programadors en un temps relativament curt, sense el benefici de les tècniques modernes d'enginyeria de programari, i després va anar creixent amb el pas del temps fins a superar les seves expectatives originals. No divideix el sistema en subsistemes i no distingeix entre modes d'usuari i nucli, cosa que permet a tots els programes accedir directament al maquinari subjacent.

Estructura Monolítica

Característiques de l'estructura monolítica

Els serveis d'usuari i serveis del kernel s'implementen sota el mateix espai d'adreces.

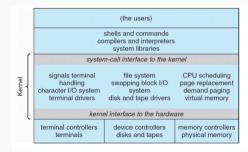

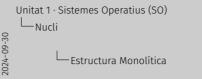
Figura 2: Esquema d'un kernel monolític

Pros de l'estructura monolítica

- Les funcionalitats (serveis) s'invoquen amb crides al sistema.
- Els controladors de dispositius es carreguen al nucli i passen a formar part del nucli.

Cons de l'estructura monolítica

- · Difícil d'entendre, modificar i mantenir.
- Poc fiable (sense aïllament entre els mòduls del sistema)

Estructura per capes

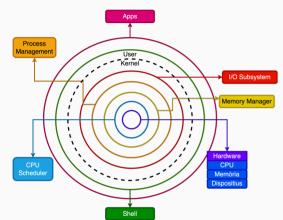

Figura 3: Esquema del kernel per capes

Pros de l'estructura per capes

- · Independència entre les capes.
- Permet descriure el SO de forma clara.
- Simplicitat en la construcció i depuració.

Cons de l'estructura per capes

- · Rendiment.
- És difícil definir les capes a causa de les limitacions per comunicar-se.

Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO)

Nucli

Estructura per capes

Fig. 1 Transmit Manager cape (Solid Manager Capes)

Fig. 2 · Sistemes (Solid Manager Capes)

No. 6 · Manager Capes (Solid Manager Capes)

Per obtenir un rendiment i una implementació eficients, un sistema operatiu s'ha de particionar en subsistemes separats, cadascun amb tasques, entrades, sortides i característiques de rendiment acuradament definides.

Pros

- Amagar informació a cada capa.
- Amagar informació a cada
  Dependència en capes.

Cons

- Ineficiència.Inflexible.

Aquest enfocament permet que cada capa es pugui desenvolupar i depurar de manera independent, amb el supòsit que totes les capes inferiors ja s'han depurat i que es confia en la prestació de serveis adequats. El problema és decidir quin ordre col·locar les capes.

Els enfocaments per capes també poden ser menys eficients, ja que una sol·licitud de servei des d'una capa superior

Estructura Microkernel

Característiques de l'estructura Microkernel

- Els serveis d'usuari i serveis del kernel s'implementi en diferents espais d'adreces.
- Comunicació entre els mòduls utilitza el pas de missatges.

Pros de l'estructura Microkernel

- · El kernel té una mida més reduïda.
- · Portable, segur, fiable i extensible.

Cons de l'estructura Microkernel

 Reducció de la velocitat d'execució i del rendiment.

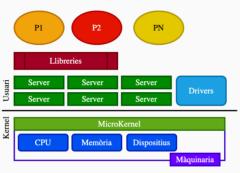

Figura 4: Esquema d'un microkernel

Unitat 1 · Sistemes Operatius (SO)

Nucli

Estructura Microkernel

Estructura Microkernel

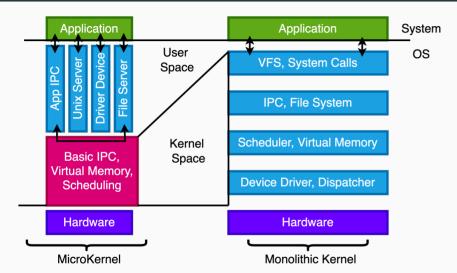
Figure Segue of a service of manufacture of manufa

Aquesta estructura el sistema operatiu elimina totes les parts no essencials del nucli i les implementa com a programes de nivell de sistema i usuari.

En general, proporcionen una gestió mínima de processos i memòria.

La comunicació entre components del sistema operatiu es proporciona mitjançant la transmissió de missatges.

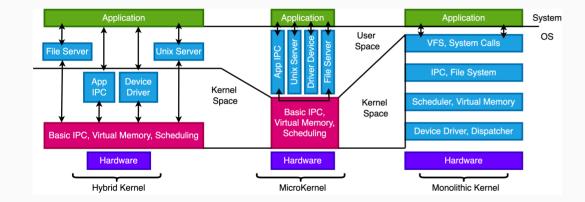
Comparativa Microkernel vs Monolític

El microkernel és més *lent* però més *segur i fiable* que el nucli monolític. El nucli monolític és *ràpid* però menys *segur*, ja que qualsevol fallada del servei pot causar un bloqueig del sistema.

Comparativa Microkernel vs Monolític vs Híbrids

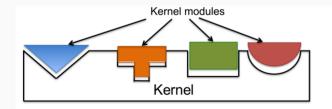

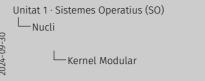
Kernel Modular

Definició

El serveis (core) estan integrats al kernel, la resta es poden carregar i descarregar de forma dinàmica.

- · No cal reiniciar per afegir nous mòduls.
- · No cal implementar mecanismes de pas de missatges com en els microkernels.
- · Qualsevol mòdul pot comunicar-se amb qualsevol altre.

Els sistemes operatius modulars com la majoria de sistemes operatius monolítics moderns com Linux, BSD, poden carregar (i descarregar) dinàmicament mòduls executables en temps d'execució.

Aquesta modularitat del sistema operatiu és a nivell binari (imatge) i no a nivell d'arquitectura.

Pràcticament, carregar mòduls dinàmicament és simplement una manera més flexible de manejar la imatge del sistema operatiu en temps d'execució, en lloc de reiniciar-lo amb una imatge diferent del sistema operatiu.

Els mòduls permeten ampliar fàcilment les capacitats dels sistemes operatius segons sigui necessari.

Els mòduls que es poden carregar dinàmicament comporten una petita sobrecàrrega en comparació amb la incorporació del mòdul a la imatge del sistema operatiu.

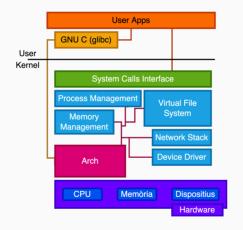
Tanmateix, en alguns casos, carregar mòduls dinàmicament (segons calgui) ajuda a mantenir la quantitat de codi que s'executa a l'espai del nucli al mínim; per exemple, per minimitzar la petjada del sistema operatiu per a dispositius incrustats o aquells amb recursos de maquinari limitats. És a dir, no cal que un mòdul descarregat s'emmagatzemi en memòria d'accés aleatori escàs.

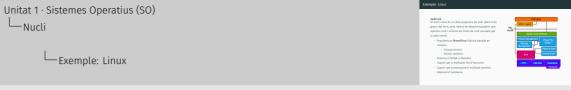
Exemple: Linux

Definició

El nucli Linux és un dels projectes de codi obert més grans del món, amb milers de desenvolupadors que aporten codi i milions de línies de codi canviats per a cada versió.

- Arquitectura Monolítica híbrida basada en mòduls.
  - · Enllaçat dinàmic.
  - · Mòduls apilables.
- · Disseny orientat a objectes.
- · Suport per a múltiples fils d'execució.
- · Suport per processament múltiple simètric.
- · Abstracció hardware.

Es distribueix sota la llicència GPLv2, que simplement esmenta, requereix que qualsevol modificació del nucli feta amb el programari que s'envia al client s'hagi de posar a la seva disposició (els clients), tot i que a la pràctica la majoria de les empreses posen el codi font a disposició del públic.

Per tal d'escalar el procés de desenvolupament. Linux utilitza un model de manteniment jeràrquic:

Linus Torvalds és el mantenidor del nucli Linux i fa merge dels **pull requests** de la comunitat.

La comunitat té un o més mantenidors que accepten patches de desenvolupadors, mantenint el seu propi arbre git.

- · Linux Torvalds: git
- · David Miller (treball en xarxa): git

Això és tot per avui

PREGUNTES?

Materials del curs

- · Organització OS-GEI-IGUALADA-2425
- Materials Materials del curs
- · Laboratoris Laboratoris
- · Recursos Campus Virtual

TAKE HOME MESSAGE: La dualitat i el disseny d'estructures eficients són crucials per a una gestió segura i òptima dels recursos i processos, garantint alhora un funcionament estable i eficaç dels dispositius informàtics.

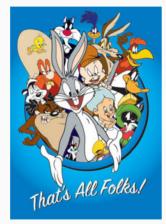

Figura 5: Això és tot per avui

